

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 100 (2964) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 május 5

India felé megnyílt a szárazföldi út a japánok előtt

Burmában már csak az ellenség üldözése folyik. Mindanao szigetén elfoglalták a japánok az amerikai és filippin csapatok főhadiszállását

A burmai csata — mint az NST katonai munkatársa Berlinből közli — már befejeződött. Ami most folyik, az már csak üldözés. A britek megkezdtek a Chindwin északi folyása mentén kiépített állásaik kiürítését. Most már megnyílt az út a japánok előtt India felé. Burmából százezer számra menekülnek a hinduk az indiai határ felé. Eddig 300.000-en költöztek el lakóhelyükről. A háború kitörése előtt Burmában több mint egymillió hindu élt. Az amerikai hírgyűjtők számolnak már azzal, hogy a japánok Burmából betörnek Kínába és Csungking felé nyomulnak. A második lehetőség a tengeren át a Perzsa-öböl felé való betörés, vagy pedig a szárazföldi benyomulás India felé.

A Domei-iroda jelentése szerint a Csungkingi Kína több városában összeülőközések voltak egyrészt a háboruba belefáradt és a háboruellenes mozgalomban résztvevő diákok, másrészt a rend helyreállítása végett kiküldött csapatok között. A jelentés szerint Szecsuang tartományban a csendőrök körülkerítettek egy tüntető tömeget. Sok diák elesett az összeütközés során.

Tokióból jelentik: (MTI) Az OFI-jelenti: Mint a mindanaoi harcstérrel jelentik, a japánok hétfő hajnalban elfoglalták Dausalanit, a fülöp-szigeti menekült kormány székhelyét és a Mindanao szigetén harcoló amerikai és filippino csapatok főhadiszállását. Ezzel a sziget most már teljesen japán ellenőrzés alá került.

Szovjet tiszték képezték ki a kínai katonákat a bolsevista módszerekre

Rómából jelentik: (MTI) A Messagero tokiói értesülése szerint a Burmában harcoló japánoknak feltűnt, hogy a kínaiak gerrillaháboruja egészen olyan jellegű, mint az orosz orvlövészeké. A kínai katonákat, amint megállapították a foglyok vallomásából, szovjet kiképzőtisztek oktatták ki a bolsevista módszerekre. Tokióban ezzel kapcsolatban felteszik a kérdést,

vajjon a Szovjet Uniónak továbbra is szándékában marad-e Csang-kajsek kormányát olyan eszközökkel támogatni, amelyek a szovjet-orosz-japán semlegességi szerződést minden értelmétől megfosztják?

Ugyanakkor megállapítják mértékadó japán helyen, hogy az ilyen támogatás sem segíthet már Csang-kajsek Kináján, amely a teljes elsziget-

elés felé halad és történelmének legválságosabb időszakát éli. Japán katonai szakkörökben utalnak arra is, hogy a közeli esős időszak beállásától sem várhatnak semmi segítséget a kínaiak Burmában, mert a japán hadsereg teljesen felkészült az esős évszakra. A japán katonákat ellátták minden szükséges felszereléssel, mely a harcoknak az esős időszakban való folytatásához szükséges.

TENGELY-VACSORA A TÖRÖK MINISZTERELNÖKNEL

Istanbulból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A török miniszterelnök hétfőn Ankarában vacsorát adott, amelyre a német, japán, olasz, finn, magyar és bulgár diplomáciai képviselők tagjait hívták meg.

Vichyt bombázták az angol repülők

Vichyből jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: Keddre virradó éjszaka ellenséges repülőgépek szálltak el Vichy felé és néhány bombát dobtak le. A légvédelmi tüzérség azonnal működésbe lépett.

Berlinből jelentik: (MTI) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának: A véderő főparancsnoksága közli: A keleti harcstér-

ren több támadó vállalkozást hajtottunk végre saját állásaink megjavítására. Nagyobb ellenséges erők helyi jellegű támadásai is sikertelenek maradtak. Északafrikában csekély kölcsönös felderítő és tüzérségi tevékenység folyt. Sikerral bombáztuk La Valetta kikötőjét és a Málta szigetén levő repülőtereket. A La Manche csatorna bejáratánál május 4-re virradó

éjjel aknakereső és aknaszedő naszádink sikerrel visszaverték az angol gyorsnaszádoknak torpedó és tüzérségi támadásait a német hajókaraván ellen. Egy ellenséges gyorsnaszádot megrongáltunk. Előőrsnaszádok május 4-én lelőttek két angol bombázó repülőgépet. Könnyű német harci gépek nappali támadást intéztek Eastborne

angol tengerparti város vasuti berendezési ellen és jó találatokat értek el. Az angol léghaderő hétfőn a La Manche csatorna partjai fölött légi harcokban és a légelhárító tüzérség találatai következtében 18 repülőgépet veszített. Német harci gépek nagyobb osztaga a múlt éjjel robbanó és gyújtóbombákkal árasztotta el Cowes angol haditengerészeti támaszpontot.

Az Esti Ujság írja: Vichyből jelentik hogy Giraud tábornok ügyét ügylátszik, békésen rendezik. Magasrangú személyiségek kíséretében a megszállott és meg nem szállott francia terület demarkációs vonala mentén levő Moulinba utazott a tábornok és ott magasrangú német katonai személyiségekkel megbeszélést folytatott. A tábornok szabadlábban marad és a meg nem szállott Franciaországban mozgási szabadsága van.

Több fontos rendeletet tárgyalt és fogadott el a 42-es bizottság

Budapestről jelentik: (MTI) A 42 tagú országos bizottság kedden délelőtt 11 órakor vitéz Purgly Emil elnöklésével ülést tartott, amelyen Koós Zoltán és Romkay Ferenc előadásában letárgyalta és elfogadta a napirenden levő rendeleteket. Az ipari munkás lakóházak építésének előmozdítására kiadott rendelethez többen szóltak hozzá. A hozzászólásokra Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter válaszolt részletesen. A miniszter válasza után az országos bizottság a rendeletet változatlanul fogadta el. A földbirtokrendezés során földhözjutókat terhelő évi szolgáltatásoknak elemi kár esetében való mentesítésekről szóló rendelethez, amelyet Koós Zoltán ismertetett, Csizmadia András

szólt hozzá. Az országos bizottság ezt a rendeletet is változatlanul fogadta el Reményi-Schneller pénzügyminiszter felvilágosító szavai után. Hozzászólás nélkül fogadta el az országos bizottság Romkay Ferenc előadásában a Magyar Nemzeti Banknak az árübehözattal kapcsolatos könyvvizsgálati jogáról szóló rendeletet, valamint Koós Zoltán előadásában az 1942. évi mezőgazdasági munkálatok elvégzéséhez szükséges termelői hitel előmozdításáról szóló 1490—1942. M. E. számú rendelet kiegészítéséről szóló rendeletet, valamint az árvíz, vagy belvíz által megrongált épületek helyreállítására nyújtott állami kölcsönök előnyös sorozásáról szóló rendeletet.

Kik jelentkezhetnek repülőszolgálatra?

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A pályaválasztás előtt álló magyar ifjúság repülőszolgálatra való jelentkezésével kapcsolatban illetékes helyről az alábbiakat közlik:

1. Az 1942-ik kiképzési évre tartalékos tiszti (karpaszományos) és legénységi pilótakiképzésre jelentkezni már nem lehet, mert a kiképzési keretek már beteltek.

2. Hiány van azonban a hivatásos repülőtishti pályákra jelentkezőkben. Aki tehát tényleges repülőtishti kíván lenni, pályázati kérvényüket május 20-ig a m. kir. Horthy Miklós Repülőakadémia parancsnokság, Kassa címre beadhatják. A kérvényre vonatkozó részletes tudnivalókat a folyó évi 43-ik számú Budapesti Közlöny tartalmazza, amely bármely közigazgatási hatóságánál megtekinthető. Kérvényüket az akadémiára pótlólag beadhatják azok a tartalékos tiszti (karpaszományos) pi-

lótakiképzésre jelentkezettek is, akik a magyar Aero Szövetségnél jelentkeztek és hivatásos repülőtishti kívánnak lenni.

3. Hiány van továbbá a m. kir. honvéd légierőhöz nem pilóta, hanem földi szakszolgálatra pályázó önként belépőkben. (Korengedményesekben.) Erre 1942. évi június hó 15-ig jelentkezhetnek mindazok a 17—20 éves ifjak, akik négy középiskolai végzettséggel, vagy VIII elemivel rendelkeznek, vagy pedig ilyen végzettség nélkül valamelyik ipari, vagy fényképész szakmában, vagy rádiós elektromos szakmában segédlevelet szereztek. Az ilyenek jelentkezése a lakóhelyükhöz legközelebb eső honvéd-repülőter parancsnokságánál történik. A felvilágosítást közvetlenül ott, vagy a kerületileg illetékes honvédkiegészítő parancsnokságnál kaphatják. A falvakban lakókat arról, hogy a kiegészítő parancsnokság hol van, a községi előjáróságok tájékoztatják.

Washington cáfolja Roosevelt londoni útjának hírét

Stockholmból jelentik (MTI.) A NTL. jelenti: Hivatalos washingtoni helyen alaptalannak minősítik azt a híresztelést, hogy Roosevelt rövidesen látogatóba megy Londonba. A Fehér Ház szóvivője e kérdéssel kapcsolatban nem volt hajlandó nyilatkozatot tenni a sajtó képviselői előtt.

„Atadom a kegyeletnek és tiszteletnek Szacsvey Imre szobrát”

Unnepélyes keretek között vette át Nagyvárad polgármestere az ifjú szabadsághős helyreállított szobrát

Kedd délelőtt szép ünnepség keretében adták át Nagyvárad városának a visszaállított Szacsvey-szobrát. Az Ezredévi Emléktérre nagy közönség gyűlt össze erre az ünnepi alkalomra s az előkelőségek és meghívott vendégek sorában ott voltak a Szacsvey nemzetség tagjai, akik az ország minden részéből jöttek el, hogy résztvegyenek a szoborátadás ünnepélyén.

A népes rokonság két koszorút helyezett a szobor talapzatára. Az egyik felirata ez:

A Nagy testvérek vértanu nagybátyjuknak.

A másik koszoru szalagján pedig ez olvasható:

A vértanu Szacsvey Imrének — hálás kegyelettel a Szacsvey-nemzetség.

Az ünnepélyt a Himnusz vezette be, majd Kortsmáros László országgyűlési képviselő tartotta meg Szacsvey emlékbeszédét. Ismertette a szabadságharc korát, majd Szacsvey Imre életét és tragikus sorsát vázolta. A biharmegyei Sályiban született 1818. november 1-én. Nagyváradon végezte középiskolai és jogi tanulmányait s itt nyitott ügyvédi irodát. 1848. május 10-én a nagyváradi

Apolló Filmszínházban Szerdán indul a repülőgépszerencsétlenség alkalmával nemrég tragikus hirtelenséggel elhunyt CAROLE LOMBARD utolsó filmjével

CSAK NÉVLEG

Kedden utoljára:

3 ember szerelmi viharával tuffúított izgalmas tárgyú filmsláger

A nőnek mindig sikerül.

Belvárosi

Az ötös számú órház

Bulla Elma, Jávör Pál, Bihary József, Hajmássy Miklós.

Páger Antal parádés alakítása

BORS ISTVÁN a CASINÓBAN
Jön: Maeterlinck színes filmsodája: Kék madár.

választókerületben országgyűlési képviselőnek választották. A kormánynak Debrecenbe költözése után a háznak jegyzője lett és mint ilyen írta alá az 1849. április 14-iki függetlenségi nyilatkozatot, amely a Habsburg-ház trónvesztettségét mondotta ki. A függetlenségi harc leverése után Kossuth azt tanácsolta neki, hogy meneküljön, de ő nem érezte bűnösnek magát. Az országban maradt és a biharmegyei Árpád községben rokonaihoz vonult vissza. De elfogták, Pestre vitték s az ellene indított vizsgálat folyamán bátran beismerte, hogy a függetlenségi okiratot ő fogalmazta. Emiatt a haditörvényszék köztől általi halálra ítélte s az ítéletet 1849. október 22-én végre is hajtották rajta.

Ezután arra mutatott rá a szónok, hogy Szacsvey Imrének, a vértanúnak példájából hazafias kötelességtudatot kell merítenie a késői nemzedéknek.

Ezzel a szavakkal adta át a szobrot Kortsmáros László Nagyvárad polgármesterének.

Dr. Soós István polgármester a következő beszéd kíséretében vette át a szobrot:

Dr Soós István beszéde a szobor átvételénél

Kortsmáros László ünnepi beszédében dr. Soós István polgármester emlékező beszéddel vette át a szobrot, amely beszédében többek között ezeket mondotta:

Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim! A mai kor nemzedéke alig ismeri Nagyvárad város történelmét. Nagyváradnak nagy fiait, akiknek emléke meg van örökítve részben utcafeliratokban, részben szobrokban, részben festményekben. Ez a nemzedék, amely végigélte a világháború borzalmait 1914-től 1918-ig, majd belezuhant az idegen megszállás sötét éjszakájába, amelyben igyekeztek vele mindent elfelejtetni, a mi magyar. Amíg itt állott, sok ember elment érzéketlenül a Szacsvey szobor előtt, talán el is olvasta a felírást „csak egy tollvonás volt hüne”, de azután nem

sokat törődött, hogy mi is volt az a tollvonás.

A jövő azonban megköveteli tőlünk, hogy a fiatalágot a nemzet nagyjainak tiszteletében neveljük, hogy elébük állítsuk, mint követendő példákat, azokat, akik a nemzetért legnagyobb kincsüket, életüket áldozták fel.

Ezelőtt 35 évvel, 1907. március 15-én, a békebeli nagy és boldog szentiváni Magyarország Nagyváradra emlékkövet emelt egy fiatal ügyvédnek, Szacsvey Imrének, aki Nagyvárad város országgyűlési képviselője volt 1848-ban s aki mint Kossuth törhetetlen híve, résztvett a debreceni nagytemplomban lezajlott országgyűlésen, amelyen kimondták a Habsburg-ház detronizálását. Mint az országgyűlés jegyzője, aláírta ezt a határozatot és ezért a ténykedéséért az

osztrák katonai bíróság halálraítélte és 1849. október 24-én kivégeztette.

Nagyvárad város közönsége ezelőtt 35 évvel úgy találta, hogy meg kell örökíteni a szabadságharc korabeli országgyűlési képviselő mártírhalálát és tetteit azáltal, hogy szobrot emelt, amely hirdesse az új magyar generációnak, hogy az akkori magyar ifjuság mindenét odaadta a Hazáért.

A 22 éves keserves idegen rabság megtanította Nagyvárad város magyar közönségét és főleg a nagyváradi magyar ifjuságot, hogy megbecsülje nagyjaink emlékét, hogy megbecsülje hőseit és mártírjait s midőn azt látta, hogy az idegen uralom erőszakkal eltávolítja helyéről mindazoknak a szobrát, akiknek a neve előttük nagy volt, Szent Lászlónak, Szigligeti Edénnek és Szacsvey Imrének s szobrát, akkor belemarkolt a szívébe egy olyan fájdalom, amit szelődő nem érzett és akkor már hiányozni kezdett neki az a szobor, amely előtt addig talán közömbösen ment el.

A szobrot nem élettelen kövek, hanem egy nemzet erejének, hatalmának, nagyságának megnyilatkozásai. A magyar nemzet nagyjait ábrázoló szobrok csak addig állhatnak helyükön, míg a nemzetben van erő, hatalom. Az elmúlt 22 esztendőben a magyar nemzet mélyen lesújtva, erejét veszítve, legyöngyülve kénytelen volt tűrni, hogy idegen megszállók eltávolíthassák nemzeti életének és nemzeti nagyságának szimbólumait. A nemzet azonban talpraállott, újból fegyvert ragadott és nagy szövetségesei és barátai mellett kezdte visszaszerezni erejét és hatalmát. Ma, midőn Nagyvárad újra magyar lett, a vá-

ros vezetőségének első kötelességei közé tartozott, hogy visszaállítsa helyére azoknak a szobrát, akiknek a neve be van írva a nemzet, a város történelmébe, kitörölhetetlenül aranybetűkkel.

Szacsvey Imre, a fiatal vértanu szobora újból itt áll a Körös partján, hogy hirdesse az új magyar generációnak:

„Egy nemzetet, egy hazát fenntartani csak áldozatokkal lehetséges, semmiféle áldozat nem sok a nemzet érdekében.”

Remélem, hogy ez a magyar nemzedék, amely már a rabság sötét éveiben nőtt fel és amelyik ezután fogja kibontani szárnyait, meg fogja becsülni a nagy hősök emlékét, igyekezni fog hazájuk hasonlóan élni és dolgozni a hazá érdekében.

Midőn Nagyvárad város közönsége nevében újból átadom a kegyeletnek és tiszteletnek Szacsvey Imre szobrát, tisztem ezt abban a reményben, hogy ez a szobor most már örökké és véglegesen megtartsa helyét és Nagyvárad magyarsága elég erős lesz, hogy ezt a szobrot és vele együtt a magyar nemzet érdekeit bármikor, bárkivel szemben megvédelmezze.

Végül a Szacsvey-nemzetség nevében dr. Szacsvey József beszélt.

— A szarnok uralom, — mondotta a vértanuszobor felé fordulva, — megfosztott életed, de a lelkedet nem ölte meg. A lelked, ime itt él közöttünk és visszaállított Téged a helyedre, amelyről a második zarnokság távolított el. Ez a lélek, a te lelked tovább fog élni itt s lesz ereje ahhoz, hogy további megáláztatásokat megakadályozzon.

Az ünnepség a Szózat hangjaival ért véget.

Junius 1-ig marad a színház

Nagyvárad. Saját tud. Néhány nappal ezelőtt megirtuk, hogy a Szigligeti Színház társulata május 14-én befejezi az idei évadot és 15-én Szatmáron kezdi meg 3 hetes vendégzereplését. Azután úgy módosult a program, hogy Szatmár helyett Munkácsra mennek.

Hétfőn este azonban a színtársulat tagjai 34 aláírással kérest juttattak el Putnik Bálint színgazgatóhoz, amelyben kérték, hogy a munkácsi vendégzereplés helyett inkább 1 hónapi szabadságot adjon ki. Kedden délben társulati ülést tartottak. Putnik igazgató elfogadta az előterjesztést és azt a Színművészeti Kamarához terjesztette fel jóváhagyás végett.

A nagyváradi színi évad ilyenformán két héttel meghosszabbodik és csak május 31-én vesz búcsút tőlünk az idei társulat. Megkérdeztük Putnik Bálintot, hogy mit tervez erre a két hetes pótszezonra. A következő választ kaptuk:

— Több újdonságot fogunk bemutatni és néhány nagyszerű darabot elevenítünk meg. Elővesszük valószínűleg a Királyné rózsáját, Farkas Imre nagyszerű operettjét újítjuk fel, amelyet a megszállás alatt Huzd rá cigány cím alatt adtak. Vedd le a kalapod a honvéd előtt a soron következő nagy sikernek ígérkező revü operette, amely hetek óta állandóan zsúfolt házak előtt fut Budapesten az Erzsébetvárosban.

Három nagy fővárosi művész illetve művésznő is vendégzerepleni fog: Fényes Aliz a Tábornokban, Szilassy László a Heidelbergi diákéletben és Mezey Mária a Tűzvészben. Főleg a Tűzvész előadásai iránt nyilvánul meg előreláthatólag óriási érdeklődés. Ez a darab ugyanis jelenleg is a legnagyobb, átütőerejű siker Budapesten s Mezey alakítása külön élmény ebben a szerepben.

Használt

ARAGÁZ resókat

veszünk.

Átvétel csak május 6-án este 7 óráig
Nagyvárad, Kapucinus-utca 1. szám. (Udvarban.)

Madagaszkár szigetét brit csapatok szállták meg

A Burmában harcoló japán csapatok elérték a kínai határt. — Az indiai kongresszus teljes passzivitást határozott el az Indiában meginduló angol-japán harcokkal szemben

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az angol hírszolgálat jelenti: Az Egyesült Államok külügyminisztériuma nyilatkozatot adott ki, amely szerint az Egyesült Államok elnökének javaslatára Madagaszkár szigetét brit haderők fogják megszállani. Ez a cselekmény az Egyesült Államok kormányával a legteljesebb összhangban történik.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az angol hírszolgálat által terjesztett közleményében a brit tengernagyi hivatal és a brit hadügyminisztérium bejelenti, hogy május 5-ére virradóra Madagaszkár előtt összesített brit tengeri és szárazföldi hadak jelentek meg. Ez a lépés a szövetséges nemzetek elhatározásából következett be. Az Egyesült Államok kormánya szükségesnek és kívánatosnak tartja Madagaszkárnak támaszpontként való használatát az amerikai csapatok és hajók számára is.

A kongresszus határozata megnyitja India területét a japánok előtt

Tokióból jelentik: (NTI) Mint a Domei-iroda a burmai arcvonalról jelenti, azok a japán csapatok, amelyek az Irawadi mentén folytatták előnyomulásukat északi irányba, Prométól 25 kilométerre délre és Rangontól északnyugatra 240 kilométerre megsemmisítették a Marshall tábornok parancsnoksága alatt álló amerikai csapatokat. (MTI.)

Sanghaiból jelentik: (NTI) Lashiótól északra elkeseredett harcok dúlnak, amiből arra következtetnek, hogy Kaugman térségében harcoló japánok már elérték a kínai határt. Bangkoki Stefani jelentés szerint csungkingi hírek is megerősítik, hogy a japán csapatok egyrésze már a burma-kínai határon harcol. (MTI.)

Tokióból jelentik: (NTI) A japán hadsereg szóvivője közölte, hogy a burmai arcvonalon az egyesült angol kínai erők mérgezgázt használtak és visszavonulásuk előtt a víztartályokat és kutakat megmérgezték. (MTI.)

Rómából jelentik: (Stefani.) Az indiai kongresszus határozata, hogy az Anglia és Japán között India területén legközelebb várható harcokban teljesen passzív magatartást tanúsít, igen mély benyomást keltett Csungkingban. Ugy tekintik ezt a határozatot, mint végzetes lépést, amely megnyitja India területét a japánok előtt. (MTI.)

Rómából jelentik: (Stefani.) A londoni Daily Express Mandalay elostéről ezeket írja:

Rossz hír ez nekünk, angoloknak. Azt jelenti ez, hogy összeköttetésünk Csungkinggal teljesen megszakad és Indiának kitűnő alkalom nyílik arra, hogy megszabaduljon az angol uralomtól. (MTI.)

„India már döntött!”

Berlinből jelentik: (NTI) Német illetékes helyről közlik: Berlini politikai körök nézete szerint az indiai kérdés gyorsan közeledik olyan kifejlődéshez, amelyet még a legbizakodabbak is csak titokban reméltek. Berlinben az indiai szabadságharc történetében határköként jellemzik

az indiai kongresszus párt legutóbbi határozatát: „El Angliától!” Ezzel kapcsolatban kijelentették, hogy teljesen hasztalan Anglia minden további fáradozása, hogy Indiával még egyszer a régi alapon alkudjon. India már döntött — jelentették ki a Wilhelmstrassén. Felhivatalos berlini körök hozzáfűzik, hogy India nem tekinthető az angol birodalom alkotó

Német tengerészeti és légierők

Viharos tengeren, naphosszat tartó ütközetben erős harcierőkkel védett ellenséges karavánt küzdöttek le

Elsüllyesztettek egy brit cirkálót, két gőzöst, egy lőszerszállító és három kereskedelmi hajót 47 ezer tonnatartalommal. Tizenkilenc rombolót vesztett Anglia a háboru kezdete óta

Berlinből jelentik: (MTI) A Führer főhadiszállásáról jelenti a NTI. A véderő főparancsnoksága közli: A keleti arcvonal középső szakaszán eredményes helyi támadásokat hajtottunk végre. Lappföldön és a Murman arcvonalon visszavertük az ellenség megújuló támadásait.

Az Északi Jeges-tengeren tenger-alattjáró és tengerészeti harcierők a légierő kötelékeivel együttműködve erős harcierőkkel védett ellenséges karavánt küzdött le a viharos tengeren naphosszat tartó támadással. A támadások során

egy tengeralattjáró két torpedótalálatot ért el egy tizezer tonnás brit cirkálón, amely mozgásképtelenné vált, majd elsüllyedt.

Egy német romboló raj felvette a harcot a fölényben lévő ellenséges biztosító egységekkel. Ennek során több ellenséges rombolót súlyosan megrognáltak. Egy német romboló súlyosabban megrognálódott.

Az egyik ellenséges karavánból

részének, mert csak idő kérdése, amikor technikai formát ölt India szabadságharca. (MTI.)

Mindanao szigetén végső összeomlás előtt áll az amerikaiak ellenállása

Tokióból jelentik: (NTI) Mindanao szigetén az ellenség ellenállása a végső összeomlás előtt áll. Az ellenséges csapatoknak körülbelül 30.000 főnyi maradványát bekerítették. (MTI.)

Tokióból jelentik: (OFL) Mindanao szigetén hétfőn hajnalban újabb japán csapatok szálltak partra, hogy végső támadást indítsanak a szigeten maradt amerikai csapatok ellen. A partraszállás az ellenség elkeseredett ellenállásával szemben ment végbe. A japán csapatok az amerikai csapatok ellenállásának megtörése után kivették az amerikaiakat állásaikból. (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI.) Az amerikai hírszolgálat közli, hogy a Mindanao nevű ágyunaszádó Corregidor közelében egy japán bombázórepülőgép elsüllyesztette. (MTI.)

Távírásváltás Magyarország kormányzója és a Führer között a német nemzeti ünnep alkalmából

(MTI) Horthy Miklós főfelméltósága a német nép nemzeti ünnepe alkalmával az alábbi táviratot intézte Hitler Adolfhoz, a nagy Német Birodalom vezéréhez és kancellárjához:

A nemzeti munka ünnepe alkalmából szeretném kifejezni Nagyméltóságodnak legmélegebb jókívánságaimat. A magyar nép hű fegyverbarátságban résztvesz a német nép emberfeletti küzdelmében és meg vagyok róla győződve, hogy a közös ellenség végleges veresége fogja magával hozni a boldog jövőt.

Hitler vezér és kancellár az alábbi táviratban válaszolt:

Szívvel köszönöm főméltóságodnak a német nép nemzeti ünnepe alkalmával hozzám intézett jóleső üdvözlő táviratát, amelyben Főméltóságod biztosít engem a magyar népet Németországhoz fűző bensőséges kapcsolatokról. Meg vagyok győződve arról, hogy ez a hatalmas küzdelem ellenségeink vereségével fog végződni, ami népeink boldog jövőjét fogja megalapítani.

Tartóshullám! — Hajfestés!
Olajpakkolás, hajápolás garanciával
HIDEGKUTHY
uri- és nőgyógyorásznál, Szilágyi Dezső-utca 3. Színház mögött.

nösen Hamburg lakónegyedeit bombázta gyújtóbombákkal. Öt támadó gépet lelőttünk.

Súlyos veszteséget szenvedett a Csatorna felett az angol légierő

Berlinből jelentik: (NTI.) A Jeges-tengeren legutóbb elsüllyesztett cirkálóval együtt, az angolok a most folyó háboruban 19 cirkálót veszítettek. (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI.) A véderőparancsnokság közlése szerint a brit légierő hétfőn újból súlyos veszteségeket szenvedett a Csatorna felett. Kevéssel 10 óra után több, mint 50 Spitfire repülőgép kísérletet tett, hogy berepüljenek a partvidék fölé, miközben német vadászokkal került szembe. Öt perc alatt 7 angol gépet lőttek le a német vadászok, egyet pedig a parti ütegek légvédelmi ütegei. Délután újra több, mint 50 Spitfire

indult támadásra a Csatorna vidéken. Heves légiütközésben néhány perc alatt újra 7 Spitfire gép zuhant le. A súlyos vereség után a megmaradt angol gépek az Angol partok felé menekültek. Tehát május 4-én 5 óra alatt 15 gépet vesztek az angolok, anélkül, hogy bármi eredményt értek volna el. A légi harcokból két német gép nem tért vissza. (MTL.)

Berlinből jelentik: (NTL.) A szobasztropoli bekerítő arcvonalon május 3-án a bolsevisták gyengébb erővel támadást kíséreltek meg a német arcvonal ellen. A támadás az ellenség véres veszteségével omlott össze. — (MTL.)

Sikertelen angol támadás olasz hajókaraván ellen

Rómából jelentik: A Stefani jelentik: Az olasz főhadiszállás 702. közleménye: Légikötejeink géppuska tüzzel támadták az ellenség táborhelyeire és gépkocsis oszlopaira. Az ellenségnek érzékeny veszteséget okoztak. Az ellenfél arcvonala mögött többhelyütt heves robbanások és tüzek mutatkoztak. A ciremaika arcvonal egyik szakaszán tűzsergünk szétszórt ellenséges köteleket és megrongált ellenséges vonatokat. A tengely légiereje folytatta pusztító tevékenységét Malta felett és ismét eltalálta a sziget fontosabb berendezéseit. Egy olasz tengeraljáró nem tért vissza támaszpontjára. A Földközi-tengeren angol gépek támadása egy olasz hajókaraván ellen kudarcba fulladt. A karaván sértetlenül folytatta útját és megérkezett rendeltési helyére. (MTI)

Rómából jelentik: (MTL.) Mértékadó olasz politikai körökben megállapítják, hogy az a propagandahadjárat, amely állítólagos olasz belső nehézségekkel és rezsimváltozással kapcsolatos híresztelésekben megnyilvánult, az utóbbi napokban leányhult, sőt egyes helyeken teljesen megszűnt. Az a tény is bizonyítéka annak, hogy a szóbanforgó propagandahadjárat kizárólag hazugságokon alapszik és még az ellenséges államokban sem bírta hosszabb ideig a bírálatot. — (MTL.)

Kedden délelőtt vette át dr Scheffler János püspök a szatmári egyházmegye kormányzatát

Megérkezett Rómából az új püspök nagyvárad apostoli kormányzói kinevezése

Szatmárról jelenti kiküldött tudósítónk: Ma délelőtt 10 órakor vette birtokába dr Scheffler János szatmári püspök a szatmári egyházmegye kormányzatát. A birtokbavétel ünnepélyes jogi ténykedésénél megjelent a teljes létszámú káptalan, az udvari papság és Ignácz László, a püspökség miniszteri biztosa.

Szeibel István irodaigazgató felolvasta a püspökhöz és a káptalanhoz küldött két kinevező bullát. Az azonnosság megállapítása után a székes-

káptalan a kinevezést tudomásulvette. A bullák felolvasásáról és elfogadásáról az irodaigazgató jegyzőkönyvet készített. Ezzel megtörtént az egyházmegye kormányzatának birtokbavétele. Az új püspök azonnal bevonult a szatmári jezsuita páterek lelkigyakorlatos házába, hogy a püspöki szentelés előtti nyolcnapos lelkigyakorlatát megtartsa. A szentelésig az egyházmegye kormányzat ügyeit továbbra is Pakocs Károly kanonok, apostoli kormányzói helynök végzi.

Dr Scheffler János nagyvárad apostoli kormányzó

Most érkezett meg Rómából a konzisztoriális kongregáció dekrétuma, amely dr Scheffler János püspök nagyvárad apostoli kormányzói kinevezését tartalmazza. A dekrétum latin szövege és magyar fordítása a következő:

No. 130/42.

S. Congregatio Consistorialis
Magnovaradinensis Latinorum
Administrationis Apostolicae
Decretum

Cum cathedralis ecclesiae Magnovaradinensis Latinorum, per Apostolicas sub plumbo Litteras diei 28 Junii 1941 a cathedrali ecclesia Sarmariensi separata is praesens vacans existat per transaltigianem Excmi P. D. Stephani Fiedler ad ecclesiam titularem episcopalem Muliensem Ssmus Dominus Noster Pius Div. Prov. P. XII. ad consulendum administrationi eiusdem Ecclesiae Magnovaradinensis praesenti Consistoriali Decreto nominat ac constituit Excmum P. D. Joannem Scheffler Episcopum Sarmariensem, Administratorem Apostolicum memoratae Ecclesiae Magnovaradinensis ad nutum S. Sedis

cum omnibus iuribus, facultatibus et officiis quae huic muneri ad normam iuris communis competunt. Contrariis quibusvis on obstantibus.

Datum Romae, ex aedibus S. C. Consistorialis, die 28 Martii 1942.

S. R. Eccl. Card. Rossi
a Secr.

V. Santori adt.

Szigoru biztonsági intézkedéseket léptettek életbe Törökország kaukázusi, iráni és iraki határán

Szófiából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A Dneynik isztanbuli jelentése szerint a török katonai hatóságok a Kaukázus, Irán és Irak felé lévő határokon igen szigorú biztonsági intézkedéseket léptettek életbe. Az említett országok török határvidékén a forgalmat katonai ellenőrzés alá helyezték. A határt is csak meghatározott helyeken lehet átlépni.

Ankarából jelentik: (NTL.) Török körökben bizonyos türelmetlenség ta-

130/42. szám.

S. Congregatio Consistorialis
A Latin szertartású nagyvárad
Apostoli Kormányzóságának

Miután a nagyvárad latin szertartású püspökség, amelyet az 1941. június 28-án kelt apostoli bulla a szatmári püspökségtől különválasztott, üresedésben van Nagyméltóságú Fiedler István püspöknek a muli püspökké való áthelyezése következtében, Isten kegyelméből uralkodó Szentatyánk, XII. Pius pápa a nagyvárad püspökség kormányzására a jelen titkos konzisztóriumon Scheffler János szatmári püspököt az említett nagyvárad püspökség apostoli kormányzójává nevezte ki a Szentek tetszése szerinti időre, az egyházi rendes törvények alapján e hivatalt megillető minden joggal, felhatalmazással és kötelezettségekkel.

Kelt Rómában, a Szent Consistorialis Kongregáció épületében, 1942. március 28-án.

Rossi

a Szent Római Egyház bíborosa. Értesülésünk szerint az új püspök csak felszentelése után veszi át a nagyvárad egyházmegye kormányzását.

A szatmári püspöki szentelésre egyébként már folynak az előkészületek. A város is igyekszik bekapcsolódni az ünnepi eseménybe, annál is inkább, mivel a szentelésen valószínűleg részt vesz Kállay Miklós miniszterelnök is.

Nagyvárad városrendezési problémái

A Magyar Mérnökök Nemzeti Szövetség nagyvárad vidéki Osztályának alakuló közgyűlésén felolvasta: P. ALCSIK SANDOR városi mérnök

(Folytatás és vége.)

Nagy távolságokra, különösen kisebb értékű, tehát Magyarország gazdasága szempontjából a legjelentősebb mezőgazdasági cikkek szállítására legolcsóbb és legjobb közlekedési út a vízi út. A vízi utak kiépítése nemcsak Európában, hanem ma már mindenütt a világon folyik, mert olcsósága mellett a legkevesebb árukezeléssel jár.

Az országos vízügyi hivatalban már 1904-ben készültek tervek, a Sebes-Körös hajózhatóvá tételére. Ennek Körös-áradány terjedő része már el is készült. Nagyváradig terjedő 65 km. hosszúságú szakasza azonban még kiépítésre vár. Reméljük, hogy megépül és ezzel Várad a víziútak olcsósága mellett Egyiptomtól az Északi-tengerig közvetlen összeköttetésbe kerül a világgazdasággal.

A sebes, szeszélyes, néhol véresen kanyargó, majd ezaliden folydogáló Sebes-Körös városunk szeretett bálványja, olyan kincs, melynek értékesítése a város fejlődésnek hihetetlenül tág perspektívát nyitna meg.

Nagyvárad nagyvárosá váló alakulásának a fentebb felállított hármas követelménye tehát adva van.

Tudjuk, hogy úgy a vízierőmű-telep, mint a Sebes-Körös hajózhatóvá tételének Nagyváradig való kiépítése rendkívül nagy feladat. A mai viszonyok között megoldásra gondolnunk sem lehet, mert pénzügyi lehetőségeink nagyon korlátozottak. Nem is városi feladat, hanem országos, de hasznukat közvetlenül és elsősorban Várad élvezné.

Ipar és ezzel kapcsolatban kereskedelem létesítése, városok fejlesztése sem

szép szóval, sem kedvezményeknek ígéretével meg nem oldható.

Hivataloknak, intézményeknek, iskoláknak idetelepítése még naggyá a várost nem teheti.

Gyárak és ipartelepek csak ott telepednek meg, a tőke csak olyan investícióra hajlandó, ahol a maga jövedelmezőségi lehetőségét megtalálja és ahol a termelés feltételei adva vannak.

A város vezetőségén és az ország illetkes tényezőin múlik tehát, hogy a nagyvárossá alakulásnak fentebb felállított feltételeit megteremtsek és megvessék a városnak nemcsak az ország, hanem középeurópai jelentőségének alapjait.

Az a 22 esztendő, amely a sok megpróbáltatást megért magyarságnak életerejét megtörni nem tudta, rávezetett minket arra is, hogy csak a magunk erejében bízva és azt minden téren a legnagyobb fokozva védhetjük meg.

határainkat

Bizunk a sors mindig igazságot osztó kezél, hogy ez így is lesz.

paszthalható az ankarai per vontatott lefolytatása miatt. A merénylet ügyében a legközelebbi tárgyalást május hatodikára tűzték ki. A török közvélemény növekvő ellenszenvet tanúsít a vádlottak magatartása miatt, akik a törvényszék türelmét próbára teszik. A közönség széles rétegében köztudomásúvá vált, hogy a szovjet és amerikai diplomácia fáradtságot nem ismerve újabb és újabb nyomást gyakorol a török kormányra. Török körökben meglegedetten könyvelik el, hogy a kormány határozottan elutasítja mindezeket a kísérleteket. —

Halálraítéltek 70 holland állampolgárt a megszálló hatalom elleni tevékenysége miatt

Hágából jelentik: (NTL.) A holland sajtó behatóan foglalkozik a véderő főparancsnokságának azzal a közléssel, hogy 79 holland állampolgárt, akik vezető szerepet játszottak egy titkos szervezetben halálra ítélték, mert a megszálló hatalom ellen dolgoztak és összeköttetést tartottak fenn Németország ellenségeivel. Hét holland ítéletét életfogytiglani börtönre változtatták. Németország — mondja ezzel kapcsolatban az egyik holland lap — történelme legsúlyosabb küzdelme előtt áll. A háború kéréhetetlen követelménye, hogy a megszállt területeken ne kövessenek el olyasmint, ami megzavarhatja a rendet és nyugalmat. Magától értetődő, hogy könyörtelenül megtorolnak minden arra irányuló kísérletet, hogy a német hadvezetésnek ártsanak. (MTI)

Szent László hatalmas egyénisége bontakozott ki az ünnepi est előadásából

Antal István propagandaügyi miniszter a reánk váró komoly feladatokról és a sürgető szociális igazságosságról

Nagyvárad (Saját tud.) Hétfőn este 8 órakor kezdődött az a színházi ünnepség, amelyen Nagyvárad közönsége hódolt Szent László szellemének. Az ünnepségen az egyházi, katonai és polgári előkelőségek teljes számban megjelentek. Ott láttuk Nagyvárad előkelő vendégeit is, elsősorban Antal István minisztert.

Az ünnepi est a Magyar Hírszkegygyel kezdődött, amelyet a római katolikus hittudományi főiskola hallgatói és a hadapródiškola növendékei énekeltek. Utána dr. Soós István polgármester mondott megnyitó beszédet, amelyben többek között ezeket mondotta:

Nagyvárad város közönsége ma nemzeti ünnepet ül.

Ezt az ünnepet a város alapítójának, Szent László magyar királynak és az ő emlékének szentelte, — annak a Szent Lászlónak, aki ez előtt 850. évvel a bihari püspökségnek Nagyváradra helyezésétől megvetette a város alapját; annak a Szent Lászlónak, aki Nagyváradon történt eltemetése által ezt a várost kiemelte a vidéki városok szürkeségéből és a középkor egyik csodatevő híres városává tette, ahova ezrek és tízezrek zarándokoltak nemcsak az akkori Magyarország területéről, hanem a keresztény Középeurópa minden részéről, hogy leborulhassanak a szent király sírja előtt, lélekben megtisztuljanak és csodatevő hatalmában részesüljenek.

Ez a város; Szent László városa, erkölcsi kötelességének tartotta, hogy Szent László szentté avatásának 750. ik évfordulóját, amely összeesett Nagyváradnak a török uralom alóli felszabadulásának 250. ik évfordulójával és Nagy Lajosnak, a magyar birodalom megalapítójának Nagyváradra, Szent László sírjához történt zarándoklása 600. ik évfordulójával, megünnepelje.

De Nagyvárad nemcsak a történelmi évfordulókat ünnepli, hanem ezeknek keretében ünnepli saját felszabadulásának, saját visszatérésének a magyar Szent Korona testébe való bekapcsolódásának boldog ünnepét is.

Szent László városának magyarsága tudatában van a mai idők komor és súlyos jellegének, tisztában van azzal, hogy ma élet-halál harc folyik az európai civilizáció és kereszténység érdekében, a bolsevista rémuralommal szemben, amely élet-halál harcban a nagy német birodalom megdönthetetlen hadserege mellett, a vitézül küzdő magyar honvédség sorában ott harcolt Nagyvárad két házi-ézsrede, amelyek már megmutatták,

hogy őseiktől örökölt katonai erényeket megtartották, s amelyek sikeres harcok után tértek visszavárosunkba.

Nagyvárad városa sokszor feladta magát az országért és a magyarságért. Tudatában van a mai helyzet komolyságának és ha mégis ünnepet ül, ha mégis Szent László magyar királynak szellemét idézi és Szent László tiszteletére meggyújtja az emlékeztető, a hála és az öröm fátykáját, teszi azt éppen abban a hitben és re-

ményben, hogy Szent László szelleme, amely évszázadokon át ott örökölt a magyar nemzet, a magyar kereszténység és Nagyvárad városa fölött, most is ezekben a nehéz napokban, meg fogja segíteni Nagyvárad városát, az egész magyar nemzetet, mert a nemzet ma is azokért a célokért és eszmékért küzd, amelyekért Szent László szállott harcba: a magyar nemzet létéért és a kereszténység megmentéséért.

Antal István Magyarország történelmi hivatásáról

Antal István nemzetvédelmi-propaganda miniszter lépett ezután a közönség ünneplése közben a színpadra. A közönség tetszésnyilvánításától többször megszakított ünnepi beszédében többek között ezeket mondotta:

— Szent László királyunk azok közé a nemzeti hőseink közé tartozik, akiket a „világító ember”-ek sorába iktatott egy másik nagy magyar világitó ember, a halhatatlan emlékü székesfehérvári püspök. Világitó ember, akinek robusztus egyéniségéből egyforma erővel sugárzott ki a krisztusi kereszténység mennyei fényessége, az államférfiúi elhivatottság kristálytisza bölcsessége és a legszebb magyar katonai erények csodálatos ösereje, mintegy megszemélyesítve a magyar sors alapelvét: a keresztény hit égi tüzével megacélozott nemzeti gondolatot, amelynek épsége, tisztasága és uralma fölött az éles magyar kard hatalma örökös. Szent László királyunkat úgy találták meg nagyváradi sírjában, hogy mellén az Údvizítő szenvedéseinek keresztje nyugodott, de porladó csontjai mellett ott feküdt legendás hírű csatabárdja is — mintegy beszédes szimbólumaként a magyar nemzet történelmi sorsának és elhivatottságának: a krisztusi kereszt és a magyar kard örök egymásrataltságnak.

— Szent László király történelmi érdeme marad — folytatta beszédét a miniszter. — hogy első között ismerte fel a nemzet életét fenyegető azt a keleti veszedelemet, amellyel ez a nemzet csaknem egy évezreden keresztül viaskodott s amelynek egyik

legbrutálisabb, legbarbárabb és legkegyetlenebb ázsiai formájával ma is élet-halál küzdelemben áll. A cserhalom tetejéről alátékintó sebesült herceg felismerte a nemzet történelmi hivatását: ez az ország soha sem lesz tárt kapu a kelet felől fenyegető önkény és elnyomással szemben, mert történelmi küldetéséül vállalja az őrtálló kötelességeit. Így vált tudatossá a kerlési dombon Árpád fejedelem e kimagasló sarjában is a magyarság örök európai szerepe:

a nyugat felé független, szabad keresztény birodalom, amely a maga hatalmas erkölcsi és anyagi erőivel kelet felé magasra tartja Krisztus keresztjét és saját testével védelmezi a kereszt-mennyei sugaraiól beáramlyozott keresztény kultúrát és európai életformát.

— De nemcsak mint országgyarapító, hanem mint országszervező és országvezető is egyike volt a legnagyobbaknak, gyönyörű hajtása annak az uralkodásra termelt és hivatott árpádi fejedelmi háznak, amely test volt a testéből, vér a véreből, amely dinasztia magvaszakadása után voltak még ugyan nagy királyaink, de a nemzet igazán boldog csak akkor volt és igazán boldog a jövőben is csak akkor lehet, ha saját testéből és véreből való kéz tartja a gyeplőket.

— E gyeplőket pedig mindig tartani kellett keményen és elszántan ebben az országban. Tartania kellett Szent László királyunknak is, mert a széthúzás, a békeféltés, torzalkodás és hatalomvágy az ő életét is számtalanszor megkeserítették.

Az igazi feladatok és igazi nehézségek csak ezután kezdődnek

— Szent László királyunk lelke elsősorban katonai lélek volt s ezt a Gondviselés akarta így, mert a magyar nemzet csak akkor volt nagy és hatalmas, ha ez a katonai lélek teljes épségben tündökölt. Ez a tanulság ma is élő parancs minden magyar

ember számára. Teljes tisztaságában kell fenntartani, sőt még magasabbra fejleszteni ma is a katonai lelkületet, különösen a fiataloknál, amelyet egyenesen arra kell nevelni, hogy a legnagyobb nélkülözésekkel és megpróbáltatásokkal szemben is kemény katonai elszántsággal tudjon dacolni.

— Erre az elszánt, dacos és önfeláldozó katonai lélekre és hősi szellemiségre most és az elkövetkező időben mulhatatlanul szüksége lesz a nemzetnek, mert az igaz nehézségek és az igazi feladatok csak ezután következnek. Nemcsak a nemzetmegtartás nagy feladatai, de a háboru győzelmes befejezése és az ezt követő végső európai rendezés számunkra

NARANCS
2 pengő kgr-ja
na a haját itt hagyja
„MIGNON“
csokoládéház, Szaniszló-utca.

biztosra várt kedvező kialakulása továbbra is igénylik összes nemzeti erőinket, felkészültségünket és az ezzel járó súlyos áldozatokat.

— Az áldozatos szellem fenntartása nem csupán szorosán vett katonai, de az úgynevezett polgári vonalon is új és nagy kötelességek elé állít bennünket, különösen azokat, akik nagyobb vagy kisebb pontokon embertársaik ügyeit vezetik. Elő kell készítenünk az ország életét a reánk váró nagy feladatokra, újjá kell szervezni népünk belső erőit olyképpen, hogy az valóban alkalmas hátvéd és kiapadhatatlan erőforrás legyen a legnagyobb történelmi erőfeszítések számára is. Meg kell erősíteni a nemzet-fenntartó magyar népet, ki kell építeni a magyar faj biztonságos hadilásait és felfokozni a magyar nép feszítő erejét.

Érvényre kell juttatni az osztó igazságot

— Hogy ez sikerülhessen, annak két előfeltétele van. Tudomásul kell venni és mindenkivel tudomásul kell vetetni, hogy ezen az ősi földön a magyarság csak magyar életformát élhet, egyéni életében éppúgy, mint nemzeti szerkezetében és államvezetési módszereiben. A másik előfeltétel pedig az osztó keresztény igazságosság társadalmi elvének megvalósítása. Ez azt jelenti, hogy a nemzeti közösség iránt tartozó kötelességek hűséges teljesítése ellenében minden magyar embernek helyet kell szorítani a nemzet terített asztalánál.

— A mai és az elkövetkező magyar politika akkor jár Szent László király nyomdokain és akkor gyakorolja Szent László erényeit, ha az ország helyzetének és az ebből származó kötelességeknek felismerésében kész minden akadállyal szembefordulni, hogy a végső cél: az erős, öntudatos, áldozatkész, népi erőkre támaszkodó magyar hatalom kiépülését biztosítani tudja.

A Szent király alakja dr. Schriffert Béla előadásában

Antal István nagyhatású előadása után dr. Schriffert Béla tartotta meg előadását László királyról, a nemzet-ről.

Előadásában rámutatott arra, hogy a magyar nemzet mindig nehéz óráiban fordult a mult nagysága, örök értékei felé. Ilyen örök értékek a kereszténység tüzeben megérett lelkek: nagy és szent királyaink s közöttük Szent László is. Ez a mostani ünnepelés is ilyen erőteremtő és buzdító visszafordulás. Megemlítette, hogy Szent László erőteljes forrás volt a megszálás ideje alatt is. Bár csendesen ünnepeztünk, annál bensőségebb volt ez az ünneplés.

Előadása során azután a történelem forrásai nyomán rajzolta meg Szent László alakjában a kegyes királyt, aki nemcsak sudár szálfá termetével, de erényeinek kiválóságával is magasan kiemelkedett embertársai közül.

Rámutatott azután a szentség lényegére, az életszentség helyes fogalmára, amely nem egyéb, mint az eszményiség szenvedélyes kultusza. A

Uridivatüzletemet

Rákóczi-út 6 szám alatt
megnyitottam

Riská Béla

magyar nemzetnek a jelen nehéz megpróbáltatásai között szüksége van erre a szenvedélyes eszménység-kultúrára, amelyet éppen László király életszentségében látunk párosulva a vitézi erényekkel. A magyar nemzeti lét alapjait szentek és hősök rakták le. Szent magyarok: ezek tették nagygyá a magyar hazát. Ma is erre van szükség, az Istennel és hazájával szemben kötelességét önzetlenül teljesítő nemzedékre, szentéletű magyarokra. Példában nem szűkölködünk. A magyar égen fényes csillagok tűndökölnek. Szent László csillaga is ott van közöttük.

Szent László hősi lelkületének képe dr. Makkai Sándor előadásában

Dr. Schriffert Béla nagy tetszéssel fogadott előadása után a honvédtüzér hadapródiskola növendékei énekelték *Mathia* Károly Szent László Himnuszát, majd Makkai Sándor ny. ref. püspök tartotta meg előadását Szent László királyról a hősről.

Történelmünk ama kevés egészen nagy alakjai közé tartozik, akik akkor nyilatkoztak meg egyéniségük döntő erejével, mikor arra a kérdésre kellett válaszolni: van-e értelme annak, hogy legyen magyar. És ő az életével, munkájával és harcaival így adta meg a választ: magyarnak lenni: hit dolga; magyarnak lenni: hit az élő Istenben.

A nemzet megtartó hit nagyszerű hőse László király. S mikor arcát keresztes a mult kódében, rájövünk arra, hogy csak egy másik arc fényességével lehet megvilágítani. Kettejük között szörnyű negyven év szakadéka tátong. S mégis István művét teljesítette ki László király. Amit István intézményekben alapozott meg, azt ő lelkében építette tovább.

István a magyarok csillaga. Ő az első, aki felismerte a kereszténység nemzetmentő jelentőségét. De népe szívét nem tudta megnyerni még. Isten igazolása László művében történt meg. László által lesz igazán magyarrá a krisztusi hit és európaivá a magyarság.

Emberi értelemben gyűlöletes ellentéle kellett volna, hogy legyen István király, aki nagyapját megvakítottatta, akinek súlyos árnyéka már gyermekéveiben ránehezedett. És íme, Isten Lovagja királyi eszményképül választotta a magyarok csillagát. Tudatos elszánnással állt nyomdokába.

De az ő hivatása boldogabb volt. A krisztusi hit már születésével sajátja s kívülről jövő ellenség ellen kellett megvédeni a hazája keresztény hitét. Isten hőse, aki önmagát legyőzve lett legyőzhetetlen minden ellenségével szemben. Örök mintaképe a magyaroknak.

A legszebb magyar erények, az igazságosság, a nagylelkűség, a lovagiaság, a hősiesség magasztosodnak fel jellemében. Fegyvertényei ezért oly sok századokon át világlított, mert önmegtagadásból, szelid és megbocsájto lélekiségből fakadnak. A magyar népnek dicsősége, hogy az önmegtagadás, a lovagiaság és a hősiesség e nagy alak-

ját tette a maga eszményképévé.

Szent László tiszteletének kultuszát a magyar nép szeretettel tette a magáévá s ma is hódolattal hajlunk meg emléke előtt.

A keleti hőselelkűség és a nyugati krisztianizmus először olvadt össze igazán az ő személyében.

De László erdélyi hőse is. Ő kapcsolta be Erdélyt a magyar föld egységébe, amelyből csak időlegesen lehetett el-

szakítani, de mindig visszatért és visszatér oda. Erdélyben aratta nagy győzelmeit, ide fűződnek nagy alakja köré szőtt legendák, erdélyi templomok falfestményei őrizték meg képét. Várat épített ezen a földön, szerette és ismerte a székelyeket, akikkel senki sem tudott jobban bänni nála.

Végül, de nem utolsó sorban Várad hőse László király. Ehhez a helyhez forrtak gyermekévei, itt nőtt daliává,

innen indult el harcaira, itt merült el Isten dolgaiban. Itt temették el és kései nemzedékek ide zárandokoltak meg erősödni sírjánál az ő szellemében. Itt állt lovas szobra, s ő általa lett Nagyvárad Erdély kapujává, aminek ma is döntő jelentősége van e város életében.

Dr. Makkai Sándor remek előadása után a teológusok és hadapródok énekkara élénkelte a Himnuszt és énekkelte a gyönyörű ünnepély végetért.

Szent László élete ereklyéiben

Irta: Follmann Géza teológiai tanár

Ekkehard, az aurachi apát 1192-ben jegyzi fel krónikájában: *László, Pannónia királya irgalmas cselekedetekkel teljes életét az Urban bevégezte.*

Az Észak-Magyarországon elhunyt szent király hamva éveken át a somogyvári bencés monostor egyházában pihen, amíg végül is sikerül II. István királyt reávenni, hogy teljesítse az elhunyt akarátát. Az átszállítással kapcsolatban olvassuk a krónikában:

„Kélenek fel reggel hajnalban, hogy tovább mennének: hát látták, hogy nincsen ott a szekér, sem a szent test. Megszomorodának rajta és futosván tótora, kérdezősködének: ha ki látta volna. De mikoron Várad felé tértenek volna, látták: hát minden ember segédélom nélkül Várad felé mégyen a szent test mind szekeresül! Látrván a nagy istenij csodát, dicsérek az úr Istent.”

Hazatért tehát megpihenni s népe tisztelete övezi sírját. Szájról-szájra adja az ott végbement csodás események híreit, amelyeknek valódiságát vizsgálja ki III. Coelestin pápa két bíboros követe. Ez a vizsgálat igazolja az eseményeket, amire 1192 június 27-én nagy ünnepek középté fölemelik a szent király hamvait. Piros kamuká kendő takarja be a csontokat s az egyszerű koporsót nemokára felváltja az az oszlopdíszes, ékes, márvány síremlék, amely évszázadokon át hirdeti a székesegyházban a lovag király dicsőségét. Alkotóit, Dénes mestert és fiát jutalmul III. Béla a szabad polgárok sorába emeli.

A tatárok 1241-ben elhamvasztják a templomot. Várad sok-sok bensorult népe szenved el ekkor a tűzhalál minden borzalmát. Ki is rabolják az egész várost, de Osló Benedek püspök még idejében a Dunántúlra menti az ereklyéket és csak a veszély elmúltával kerülnek azok vissza régi helyükre, a helyreállított székesegyházba. Még hamvaiban is osztályosora nemzetének a nagy király.

Ugy látszik ez alkalommal kerül a koponya egy külön tartóba, mert már 1273-ban a káptalan előtt megjelenő felek Szent László fejére esküsznek, míg az ezüst koporsót magában rejtő márvány síremlék a Szent Katalin oltár mellett emelt Szent László oltár előtt emelkedik valószínűleg a székesegyház külön kápolnájában.

1405-ben hatalmas tűzvész áldozata a székesegyház, azonban az ereklyék, bár a tartókat az óriási hő megolvastotta, épen megmaradtak. Csakhamar új erek-

lyetartó (herma) készül s ez — a mai győri mellszobor — az 1390-ben Zudar János püspök áldozatkészségéből készült híres lovasszobor arcvonásait örökíti meg. Szent Lászlónak távolba tekintő, kémlelő tekintete merevedett meg a nemes ércben.

1443 Feketevasárnapján a várad egyház egyik keleti tornya dől össze. A kincstárt az ereklyetartókkal a torony-szoba őrzi. Izgalmas órák eltakarító munkája után örömmel emelik ki a törmelkek közül épségben.

1557 június 13-án János Zsigmond hívei elfoglalják a várad várat. Az új várnagy, Varkocs Tamás a leltárba vett drágaságokat Gyulafehérvárra küldi és a márványsíremlékben maradt csontokat 1565-ben a tomboló hitújítók szétszórják, amikor fejszével, csakánnyal a székesegyházba törnek, oltárait szétzúzzák, a síremlék is porrá lesz. A szétzört csontokból Szegedi Benedek kanonok mindössze csak az egyik combcsontot tudja megmenteni és ezt juttatja el Báthori Andrásához, az erdélyi fejedelemhez.

1597-ben Náprágyi Demeter erdélyi püspök visszakapja a gyulafehérvári ereklyetartót, amelyet addig az unitáriusok bitoroltak s ekkor Báthori Zsigmond fejedelem felesége átadja a kincstárban őrzött várad értékeket, köztük a hermat is. Az 1600-as összeírásban itt szerepel:

„Szent László fejertartója ezüstből az ő ereklyéjével és négy aranyos virágu ezüstkoronájával.”

A tíz ágú koronából ekkor csak négy virág maradt fenn. De csakhamar menekülnie kell Náprágyinak. Kincseit magával viszi Prágába, ahol az ereklyetartót kijavíttatja, miként a reávesett megemlékezés tanúsítja. Nemsokára Náprágyi Demeter Rudolf császár győri püspökké nevezi ki. Természetes, hogy a szent király által használt harci ezüstszarvval együtt a tartóval is itt találkozunk ismét (1607). A püspök végrendelete a győri székesegyháznak juttatja az ereklyetartót. Innen már csak egy pár hónapra kerül el Egerbe a háborus veszedelem idején. (1683.)

1763-ban nagy fogadalmat tesz Győr. A szomszédos Komáromot a földrengés pusztítja el, míg ő megmenekül. Ezóta hordozza körül a városban évente június 27-én ünnepélyesen a fejerereklyét és ad hálát a szerencsés megmenekülésért. Simor János győri püspök külön kápolnában az oltárra épített kristályszekrénybe helyezi és manapság is ide zárandokolnak el a hívek, kérve az ő partfogását.

És Várad? Amikor felszabadult a török járom alól és sikerült felépítenie a rommá lett városban székesegyházát, mindent elkövetett kincse visszaszerzésére, de hasztalan, a győriek nem adták vissza. Mindössze gróf Kornis Fe-

renc nagyprépostnak sikerült egy kis darabkáját elkönyörögnie (1775). Igazán csak egy darabka, másfél cm. hosszú és egy cm. széles, csontocska. Ezt helyezték a drágakövekkel ékes üveglapu dobozába és őrizték kegyelettel mindaddig, amíg Schlauch Lőrinc püspök el nem készítteti a magyar koronás, szentiván-palástos új ereklyetartót. Ide, a felhajtható korona alá rejtették a szekrénykét (1892) és Várad, egykor Szent László sírjának gondozója, csak ezt a kis darabkát őrzi féltő gondallal.

A szent király állsontja a győri hermahól hiányzik. 1640-ben már a bolognai székesegyházban találkozunk vele. Valószínűleg az itt tanuló magyar diákok révén juthatott el ide. Századok folyamán sok előkelő magyar fordult meg e város híres egyetemén, akiknek külön kollégiumuk is volt e helyen. Nagy Lajos királyunk ajándékozta Szt. István és Imre ereklyéi mellett Szt. László egy oldalesontját az általa emelt magyar kápolnának Aachenben. Szegedi Baratin Lukács zágrábi püspök (1500—1510) Váradtól elkéri Szent László egyik karját s helyette felajánlja Szent István karját. Ez ereklye számára Znika János zágrábi örkanonok készíttet új ereklyetartót s most is abban őrzik az ottani székesegyházban. Egyik uja a történelem folyamán a pálosok hernádi kolostorában talált pihenőre s ez sodródhatott el később a régeci monostorba. A török elől menekített ereklyékkel együtt kerül a kar ereklyéje a boszniai ferencsek révén Dalmáciába és jut el Raguzába. A stagnói franciskánus zárdában leltározott tartó így kerül a raguzai székesegyház kincsei közé. Jelenlegi tartóját a XV. század első felében készíthették.

Szerteszétzört ereklyéi mindenütt a szent király dicsőségét hirdetik, a győzdelmes kereszténységet magasztalják és nemzetét partfogolják. A miénk ő mégis, Váradé és joggal énekelhetjük:

*Örvendezzél magyar nemzet,
királyodat dicséred, zengjed,
csendüljön a cimbalom!
Üdvözlőgy, ő, boldog Várad,
honnán hire messze árad,
át sok hosszú századon!*

Svajci órák megérkeztek

Legszebb ajándék az óra-, ékszer- és dísz tárgy

GYENGÉ-től

Rákóczi-ut 19
Aranyat-, ezüstöt napi áron veszek

Kellemes emlékek lesz gazdagabb, ha megtekinti a

SÁNDOR drogériát

Nagyvárad legszebb üzletét, Rákóczi-út 7 szám

Illatszert, háztartási cikkek, vatta, gummiárúk,

ajándéktárgyak nagy választékban, olcsó áron

Nemzeti Onállósítási Alap

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5. SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postalakárképzéstarti csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Hősi halált kémeri Nagy Imre

Kémeri Nagy Imre főhadnagy a keleti harctéren hősi halált halt. Kémeri Nagy Imrét, mint a magyar fajvédő és harcok keresztény mozgalom egyik vezető alakját ismerték országsszerte. A felszabadulás után Nagyváradra jött, ahol tevékeny részt vett az első hónapok tisztító és újjáépítő munkájában s nagy mértékben elősegítette a keresztény eszmék érvényesülését. Hősi halála mélyszégyen megrendülést és részvételt keltett városunkban, ahol nagyszámú tisztelt és jóbarátot szerzett.

MAJUS 14-EN URBI ET ORBI ALDAST OSZT A SZENTATYÁ Vatikánvárosból jelentik: (MTI) A Stefáni jelentik: A pápa május 14-én, püspöki jubileuma alkalmával a Szent Péter székesegyházban misét mond, majd urbi et orbi áldást oszt.

MEGSZÜNTETIK A TANSZEMÉLYZET EGYÉVES PRÓBASZOLGÁLATÁT.

A Magyar Távirati Iroda jelentik: Lemeztette, hogy a múltban a tanszemélyzet tagjainak helyettes tanárokká, helyettes szaktanárokká, illetve helyettes tanítókká való kinevezése előtt egy évi próbaszolgalatot kellett teljesíteniük, melynek tartama alatt kisegítő díjazásban részesültek. Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter, most 1941. december 31-iki hatállyal megszüntette ezt az állapotot és elrendelte, hogy a jövőben az állami és nemállami középiskolákban, szakiskolákban és népiiskolákban a pályázó tanárokat a próbaszolgalat mellőzéseivel közvetlenül helyettes tanárokként, helyettes szaktanárokként, illetve helyettes tanítókként kell alkalmazni. Az iskolafenntartók kötelesek a próbaszolgalatot teljesítő tanszemélyzetet megfelelő módon átminősíteni.

Bárdossy László — Szombathelyi díszpolgára. Szombathelyről jelentik: (MTI) A város képviselőtestülete hétfőn tartott rendkívüli közgyűlésén a város díszpolgárává választotta Bárdossy László volt miniszterelnököt, a város szülöttét. A díszpolgárrá választást a város táviratilag közölte Bárdossy Lászlóval. A díszpolgári oklevelet később meghatározott időben nyújtják át Szombathelyen.

Meghalt Imre Zsigmond, az erdélyi-részi Hangya Szövetkezetek alelnöke. Marosvásárhelyről jelentik: (MTI) Imre Zsigmond, kibédi igazgató-tanító, az erdélyi szövetkezeti élet egyik megszervezője, 58 éves korában kibédén meghalt. Alelnöke volt az erdélyi-részi Hangya Szövetkezetnek. Kibédén gyapjufonodát és műalmot állítottatott fel. A székesvári fiatalok messze földről járt az általa vezetett ipartelegekre tanulni.

A repülőakadémiára való jelentkezés határidejét a honvédelmi miniszter május 20-ig meghosszabbította. (MTI)

37-ES BAJTÁRSÁK! A szokásos havi bajtársi összefüvetelt a Szent László ünnepek miatt, jövő hét szerdára, vagyis május 13-ra halasztottuk. Rendező bizottság.

FELHÍVÁS NAGYVÁRAD KERESKEDŐIHEZ. A „Szent László” heti ünnepek alkalmából rendezett kirakatverseny azon résztvevőit, akik eddig nem jelentkeztek, kérjük, szíveskedjenek az alábbi intézmények valamelyikénél, u. m. Idegenforgalmi Hivatalnál, Baross Szövetségénél vagy a Kereskedelmi Csarnok titkári hivatalában szóval, írásban, vagy telefonon jelentkezni. A kirakatok elbírálására kijelölt bizottság a napokban megkezdí munkáját és csak azokat a kirakatokat osztályozza, amelyek be lettek jelentve. Nagyvárad Város Idegenforgalmi Hivatala, Baross Szövetség, Kereskedelmi Csarnok.

A brit diplomáciára terhelő iratokat találtak a spanyol kommunista párt tervei között. Madridból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelentik: Valenciában kommunista ügynököket tartóztattak le. A kommunista párt tervei a rendőrség kezére kerültek: A szervezet célja az volt, hogy a spanyol közvéleményt, a spanyolországi angol képviselőkkel egyetértésben lázítsák a tengelyhatalmak ellen. A felfogott iratok súlyosan terhelők a spanyolországi brit, diplomáciára.

Legszébb ajándékok **Szent László emléktárgyak**
TOMPA FERENC
 üveg- és porcellán kereskedése, Rákóczi-út 5

Elnökök választott a Vasutasok Gazdasági Egyesülete. Budapestről jelentik: (MOT) A Magyar Keresztény Vasutasok Országos Gazdasági Egyesülete vasárnap tartotta 22. évi közgyűlését. A kiküldött titkosszavazással egyhangulag dr. Kovács Béla MÁV főtanácsost választották országos elnökké.

HUSZONKÉT SZÁZALÉKOS DRÁGULÁS BULGÁRIÁBAN. Szófiából jelentik: (MTI) A Stefáni jelentik: A Bolgár Nemezi Bank jelentéséből kiténik, hogy Bulgáriában az 1940. évi helyzetel szemben 27 százalékos a drágulás.

PEDAGÓGIAI SZEMINÁRIUM MAROSVÁSÁRHELYEN. Marosvásárhelyről jelentik (MTI) Vasárnap tartották meg Marosvásárhelyen a Maros-Torda megye tanítói számára a pedagógiai szemináriumot.

Kolozsvár székhellyel földbirtokpolitikai főosztályt szervez a földművelésügyi miniszterium. Budapestről jelentik: (MTI) A földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki annak érdekében, hogy az erdélyi földbirtokpolitikai ügyek gyorsabb intézése végett Kolozsvár székhellyel földbirtokpolitikai főosztályt állítsanak fel. A főosztály, amely május 1-én kezd meg működését, a földművelésügyi miniszter hatáskörébe utalt földbirtokpolitikai ügyek gondozására hivatott.

Korona Filmszínházban

Kedd, szerda, csütörtök

Egy lány elindul

Szörényi E., Páger, Mezey, Csontos, Mály kitűnő vigjátéka.
 Csak 16 éven felülieknek.

Karády Katalin aktuális kisfilmje: **Tábori levelezőlap**

Több, mint százezer hold bácskai földet borít belvíz. Ujvidékről jelentik: (MTI) Bárca János földművelésügyi államtitkár, országos árvízvédelmi kormánybiztos hétfőn megemlékezett a szeged környéki és bácskai belvizeket. Szeged környékén a helyzet nem javult. Az árvízvédelmi munkák jelentősen előre haladtak. Bácskában több mint százezer holdat borít belvíz, eddig 2600 ház omlott össze és 18.000 rongálódott meg. A Ferenc-esatorna zsilipjeinek megnyitásával gyors javulás várható.

BÉRARCOK AZ ANGOL FEGYVERKEZÉSI IPARBAN. Genfből jelentik (MTI) A NTL jelentik: A londoni Financial News jelentése szerint a brit kormány és a szakszervezetek többszöri fáradozása ellenére sem sikerült véget vetni a Nyugatindlandban az egyik fegyverkezési üzemből dűlő eztrájkoknak. A lap szerint a mozdonyvezetők és fűtők is megismételték bérköveteléseiket. Sztráik tört ki Anglia egyik kikötőjében is. A munkások itt is magasabb bért követelnek, e nélkül nem hajlandók két munkacsoportban dolgozni.

A SZÉKESFEHÉRVÁRI EST KIEMELKEDŐ ESEMÉNYE LESZ A SZENT LÁSZLÓ HÉTNEK. Szerdán este, pontosan 8.30 órai kezdettel, a Szent László hét egyik kiemelkedő művészeti eseménye a székesfehérvári est díszelőadása lesz a Szigligeti Színházban. Az előadáson dr. Csitány Emil, Székesfehérvár főispánja, dr. Farkas Sándor, Székesfehérvár polgármestere, dr. Hlatky Endre főispán és dr. Soós István polgármester is közreműködnek. A hangverseny részben Bak Sándor zongoraművész. Énekes Erzsébet hegedűművész, András Ede karnagy vezénylete alatt pedig a nagyváradit tanítók „Isten orgonája” énekkara fog igazi művészi élményt nyújtani. Különleges és mindenkit magával ragadóan igérkezik a tanítónőképző és a hadapródiskola növendékeinek díszpalotása. A székesfehérvári este már az összes páholy és zöllye elkelt, de a többi ülőhelyekből még kapható a Szigligeti színház előveteli pénztáránál. Ez a hatalmas érdeklődés érthető, mert Várad vendégszerető közönsége jó szívvel kívánja viszonozni azt a vendégszeretetet, amely Székesfehérváron a nagyváradit est alkalmával megnyilatkozott.

SZENTGYÖRGYI ELEK vármegyei napidíjasa, Fácán-utca 1. szám alatti lakos lakása táján elvesztette kenyér- és lisztjegyét. Beosületes megtaláló átadhatja szerkesztőségünkben.

Hatósági finomliszt és kenyérgyeg-finomliszt-szelvényekre szolgáltatnak ki rizst

(MTI) A közellátási miniszter rendelete értelmében május 5-től újabb rendelkezésig csak hatósági finomliszt és kenyérgyeg finomliszt szelvények, illetve utalványokra szabad rizst kiszolgáltatni. Egy-egy lisztjegy szelvényre 20 deka rizst szolgáltatnak ki a kereskedő. A gabonalappal ellátott vámórlésre jogosítottak, ha rizshez akarnak jutni, készletükből havonta legfeljebb kettő kiló finomlisztet kötelesek beszolgáltatni a kijelölt kereskedőknek hatósági áron. Ennek alapján a községi előjárások a finomliszt tartalmának megfelelő rizsvásárlásra jogosító utalványt adnak ki. A rendelet május 4-én lépett életbe.

KÖSZÖNETNYILVANÍTÁS

Mindazoknak, akik forrón szeretett édesanyánk elhalálása alkalmával mellettünk állottak fájdalomunkban és részvétellel enyhítették szenvedésünket, úgy a magunk, mint rokonságunk nevében ezúton mondunk igaz szívből jövő hálás köszönetet.

Dr. Tabéry Géza
 Tabéry Iván
 Dr. Ahlenstiel Walterné
 sz. dr. Tabéry Mária

Kova rádió telepes és hálózati gépek állandó raktára. Kedvező részletre.

Kova hangszórók nagybani eladása **Kovács Gyula**
 Telefon: mann. 94. Nagyvárad, Alapi utca 2 szám

Vetőburgonya érkezett a város gazdasági osztályához

Nagyvárad thj. város polgármesteri hivatala a következő hirdményt adta ki:

Értesítem az érdekelteket, hogy kisebb mennyiségű vetőmag burgonya érkezett. Igényelni lehet a gazdasági ügyosztályon (Városháza, I. em. 23) május 5-én és 6-án a hivatalos órák alatt. Felhívom az érdekelteket, hogy akik vásárlási igazolványt kaptak, azok részére ezen vetőmag burgonyából nem utalható ki tekintettel a rendelkezésre álló vetőmag csekély voltára, csak az arra legjobban rászorulóknak igényelhetnek.

Nagyvárad, 1942. május hó 2.

Klemens Rezső s. k.
gazdasági tanácsnok

FERENCJÓZSEF KESERŰVIZ

Mi újság a piacon?

(Nagyvárad.) A hétfői hetipiacon a felhozatal csak a korai zöldségfélékben javult némileg. Hízott szárnyasok a jelek szerint a belátható időn belül nem kerülnek piacra. Fa- és szénafélékben egyáltalán nem volt kínálat. Halfélékben szintén gyenge volt a felhozatal. A juhturó már a kora délelőtti órákban elfogyott. A legmagasabb piaci árak a következők voltak:

Gyümölcsfélék: Közepes felhozatal
1 kgr alma 1.20—2.80, 1 kgr narancs 1.80—2.60, 1 drb citrom 0.14—0.20, 1 kgr füge 4—4.50, 1 kgr dióbél 8 pengő.

Zöldségfélék: Erős felhozatal
1 kgr sóska 0.80—1, spárza 3—3.50, 1 kgr szárazbab 0.64—0.80, 1 kgr répa 0.26—0.30, 1 kgr borsó 0.80—1.06, 1 csomó zöldhagyma 0.10—0.14, 1 kgr cékla 0.20—0.26, 1 kgr hordós káposzta 0.40, 1 csomó hónapos retek 0.30—0.50, 1 kgr petrezselyem 0.36—0.50, 1 drb karalábé 0.08—0.14, 1 drb zeller 0.10—0.12, 1 drb retek 0.04—0.08, 1 kgr spenót 0.90—1.20, 1 drb torma 0.10—0.20 pengő.

Éllállatok: Gyenge felhozatal
1 drb szarvasmarha vágó kgr 1—1.20, 1 drb fejős tehén 380—1000, 1 szopós borjú kgr 1.20—1.40, 1 drb kismalac 25—30 pengő.

Tejtermékek: Gyenge felhozatal
1 liter tej 0.32, 1 kgr vaj 4.90—5.90, 1 kgr juhturó 2.80—3.20, 1 kgr tehénturó 1.10, 1 kgr tejjel 1.40, 1 kgr tehén sajt 1.90—2 pengő.

Kenyér:

1 kgr egységes 0.46.

Halfélék: Gyenge felhozatal
1 kgr sulyu ponty 1.80—2.60, 1 kgr-on felül 2.60—3.50, 1 kgr apró hal 1.50—1.80 pengő.

Szárnyasok: Gyenge felhozatal
I., II., III. o. csirke kgr 2.60, sovány liba kgr 2.10, sovány ruca kgr 2 pengő, 1 drb tojás 0.15, kgr 2.90 pengő.

Húsárak:

1 kgr marhahús 2.70, 1 kgr növénydékmarha 2.70, 1 kgr bivalyus 2.50, 1 kgr zsir 3.30 pengő.

SZENT LÁSZLÓ HÉT SPORTJA

Szebb jövőt — Adjon Isten!

Levente sportbemutató

A mai világégés közepette, amikor borzalomédes valóságával egy új világ születését várjuk, a szebb jövő biztató felkiáltójeleként kell elkönyvelnünk a Szent László ünnepségeivel kapcsolatosan lezajlott leventebemutatót. Az Erzsébet-ligeti sporttelep tegnap délután nemcsak a nagyváradi leventeifjúság, de az értük dolgozó és küzdő felnőttek találkozóhelye is volt, akik kíváncsian lesték ifjaik, lányaik minden mozdulatát s hacsak pár órára is, rajtuk keresztül beleshettek az elkövetkező idők egészségesebb magyar életébe.

Élénk élet az Erzsébetligeti pályán

Már jóval három óra előtt megkezdődött a leventealakulatok, iskolák és az érdeklődők százainak népvándorlása a NAC pályára. A katonai hatóságok, egyházak és világi intézmények csaknem kivétel nélkül képviseltették magukat a bemutatón. Az OLK-t a Csillagturával kapcsolatosan városunkba érkezett Pados Lajos őrnagy, vitéz dr. Dezséry Endre, a fiatal sajtófőnök képviselték.

A Hiszekegy elimádkozása után a Szent László gimnázium mintegy 500 főnyi leventecsapatának szabadgyakorlatában gyönyörködött a közönség. Czuczor Gergely: „Riadó” című költeményét adta elő ezután a mintegy kétszáz tagból álló szavalókórus.

A székesfővárosi vendégleventék műszabadyakorlatát tapsolta meg ezután a közönség, akik nagyszerű tornász-készségükkel egycsapásra meghódították a nézősereget.

Ejtőernyős... Ejtőernyős...!

A bemutató kétségkívül legérdekesebb műsorszámát leventéink harcjátéka volt. Egyes leventék percek alatt facsémétkből, kilométerköveknek tetsző facsémétkből országútát

építették a pályán, diszhokrokból és szétszórt szénából pedig az út mellett fekvő kaszálót érzékeltették Messze, a pálya tuloldalán a községháza és esendőrös vöröscserpes épülete jelentették a közeli falut.

Ezután került sor a sok izgalommal és filmszerű gyorsasággal pergő játék lejátszására. A lelátóra szerelt megafon bemondójának játék-meséje nyomán meglevenedett a pálya. Láttuk Cinege Jancsit, amint édesapjával szénahordásra indul. Kocsijukkal csakhamar letérnek az országútról és munkához látnak. Alig ragadják meg azonban a vasvillát, amikor Jancsi gyerek egy különös, nagy fehér ernyőre lesz figyelmes. A sporttér ellenkező oldalán egy hatalmas „valódi” ejtőernyőt dagaszt máris a szél. A nézőközönség, amely teljesen figyelmen kívül hagyta eddig a pálya ezen részét — percekig el sem tudja képzelni, miként ért földre az ejtőernyős.

Jancsi, aki a leventefoglalkozáson már hallotta, képeken látta és falragaszokon olvasta, hogy azonnal cselekedni kell ilyen esetben. Sebtyben utánakindul a faluba, hogy jelentse a látottakat.

Uj kerékpárok részletre is. Javitások olcsón JAKAB műszerésznél
Kossuth-u. 5 Tel. 23-30.

Lefegyverzik az ellenséget

Ütközben gyakorlatra induló levente bajtársaival találkozik. Elmondja nekik is amit látott. Parancsnokukkal az élen azonnal felderítésre indulnak. Jancsi is beér a faluba, elmond mindent a községházán a jegyzőnek, aki értesíti a csendőrséget és a közeli falu huszárságát.

A hatóságok harcbábocsájtkoznak az ejtőernyősökkel. A golyószórok ropognak s végül a közönség dörgő tapsa közben lefegyverezik az „ellenséget”.

A másik harcjáték a repülő támadás előli rejtőzést mutatta be igen ötletesen.

Levente-lányok bemutatója

A szavaiókórus újabb száma után a református leánygimnázium és református leánypolgári iskola magyaros motívumokból összeállított ritmikus szabadyakorlatát csodálta a nézősereg.

A fővárosi leventék korlátgyakorlata majd pedig akrobatikus talajgyakorlatai után a Nagyváradi Leventék játszottak bemutató kosárlabda mérkőzést a budapesti Beszkárt II-t képviselő vendég leventékkel s a jó-

erősségű csapat felett 23:17 arányú váratlan szép győzelmet arattak.

A váradi leventék kerékpáros karusszal bemutatója után a Himnusz és díszmenet zárta le a feledhetlenül szép ünnepséget.

A bemutató rendezésének főreszei: Bertalan Sarolta, Szuhovszky Bertalan és Betsy Zoltán testnevelő tanárok s nem utolsó sorban a leventék itteni parancsnoka.

(F. I.)

Férfi ruhákat használ-
"aká" cipőket, aron-
venet, eladna

MOLNÁR

használsruha üzletében
Bémer-tér 1 (udvarban).
Hívásra házhoz jövök

SZÍNHÁZ

A Színház ünnepi műsora

— **Ma kedden délután 4 órai kezdettel** a kievei járőr olcsó helyárrakkal kerül színre az idényben utoljára.

— **Hunyad László** Erkel Ferenc dal-műve ma, kedden este kerül színre Bodó Erzsé, Laczó István, Sz. Hetényi Gabriella, Szirmay Reginald, Köblös József, Szóts D. Péter és Hetényi Kalmán opera-énekesek vendégfellépésével. Mérsékeltlen felemelt helyárrak.

— **Szerdán délután fél 5 órai kezdettel** a Szent László gimnázium tart ifjúsági előadást, olcsó helyárrakkal. Részletes műsor a falragaszokon.

— **Szerdán este diszolóadás** keretében Székesfehérvári est, rendez helyárrakkal.

— **Bizánc** esütörtökön este Táray Ferenc, a kolozsvári Nemzeti Színház igazgatója vendégfellépésével van a színház műsorán, mérsékeltlen felemelt helyárrakkal. Herczegh Ferenc történelmi színműve Sármas Miklós rendezésében kerül színre eredeti díszletekkel és korhű jelmezekkel.

— **Pénteken délután 4 órai kezdettel** Hajnalodik című színmű van a színház műsorán olcsó helyárrakkal.

— **Cigánybáró**, Strausz nagyoperettje pénteken este kerül bemutatóra Vera Ilona, Sallay Zoltán a m. kir. Opera szolótáncosai és Ráczy Tilda és D. Kovács József operaénekesek vendégfellépésével.

APRÓHIRDETÉSEK

Lakás

Két szoba konyhás lakást keresek augusztus 1-re. Cim a kiadóban. 377

Szoba-konyhás lakást keresek. Cimeket a kiadóba kérek.

Adás-vétel

Villa, teljesen új, Nagyvárad legszebb helyén panzióknak, kerthelyiségnek be-költözhető két szobás lakással, kedvező fizetési feltételekkel olcsón eladó. Házhelyek Nagyvárad legszebb helyén eladók. Érdeklődni: Csáky-utca 25. I. em. 2. 359

Hűlőfélék

Akk bármilyen ingatlant, üzletet eladni, venni akarnak, keressék fel Popovics ingatlanközvetítő irodát. Szt János-u. 6. Telefon: 15—67. 365

Allást nyec

Cukrászsegéd, perfekt bonbon munkás és mártólyan felvétetek. Mignon csokoládéház, Szaniszló-u. 2. 378

ARPAD vezér-út környékén lakó ügyes lapkihordót felvesszünk. Jelentkezés a kiadóhivatalban.

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
a Szent László-nyomda RT
igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t.
körforgogépen, Nagyvárad, Szilágyi
Dezső-utca 5. szám.